

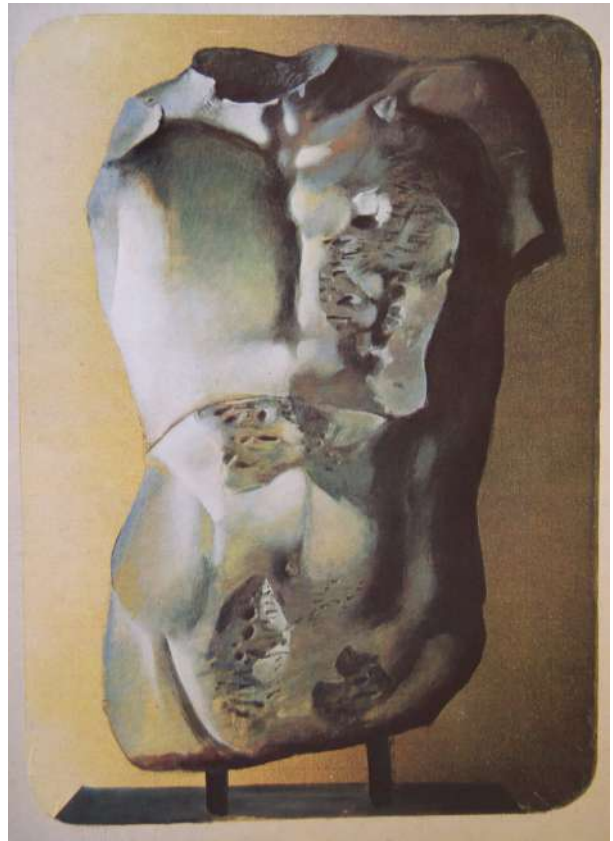
Μερικές σκέψεις του Δημήτρη Μυταρά για την καλλιτεχνική δημιουργία στην Ελλάδα του '70

Ἡ ραγδαία ποσοτική αύξηση τῆς καλλιτεχνικῆς παραγωγῆς τὰ τελευταῖα πέντε-δέκα χρόνια στό χώρο τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν καί εἰδικώτερα στην Ἀθήνα, το πλήθος τῶν γκαλερί πού φιλοξενοῦν ἀσταμάτητα νέους καί παλιούς ζωγράφους (πού εἶναι πρακτικά ἀδύνατον πλέον νά τοῦς παρακολουθήσεις) δίνουν τήν, ἔστω ὄχι ἀπατηλή, ἐντύπωση μιᾶς καλλιτεχνικῆς ἀνθησης, πού τροφοδοτεῖ μέ ἔργα τέχνης ἕνα ἀρκετά μεγάλο κοινό πού θέλω νά πιστεῦω ὅτι δέν εἶναι πιά ἐκεῖνο το γνῶριμο τῶν δύο χιλιάδων ἀτόμων πού τριγύριζε στίς τρεῖς γκαλερί τοῦ «παλιοῦ καλοῦ καιροῦ».

Ἡ κριτική πού γίνεται – συχνά περιστασιακά – τίς περισσότερες φορές δέν μᾶς κατατοπίζει γιά τὰ προβλήματα ἐκεῖνα πού κατευθύνουν αὐτή τήν πληθώρα τῶν ἔργων καί τίς τάσεις πού διαμορφώνουν τελικά τό πρόσωπο τῆς νεώτατης ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς. Στά ἑλληνικά πράγματα ἐπικράτησε μιᾶ ἀσάφεια στίς κατευθύνσεις, μιᾶ ἀμηχανία θάλαγα κι ἕνας ἐκλεκτικισμός, μετά τόν χειμαρρό τῆς νεορεαλιστικῆς τέχνης πού εἶχε τεράστια ἐπίδραση στούς "Ἕλληνες καλλιτέχνες, ἀπό τή στρατευμένη τέχνη μέχρι τόν ποιητικό ρεαλισμό –εἶδος πού πολύ καλλιεργήθηκε–, ἐπαληθεύοντας ὡς ἕνα σημεῖο τήν ἀγάπη τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν γιά τή «μορφή», στοιχεῖο πού θέλουμε νά τό θεωροῦμε ἑλληνικό χαρακτηριστικό ἀπό ἀρχαιοτάτων χρόνων.

Ἡ κοινωνική κριτική, πού ἔθρεψε δέκα τουλάχιστον χρόνια ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς, ἔχει σημαντικά ἀτονήσει. Τήν ἐξωστρέφεια διαδέχεται ἡ ἐσωστρέφεια, ἡ πλαστική ἀναζήτηση καί ὁ ὑπαρξιακός προβληματισμός. Τό εἶδος τῆς «λογικῆς ζωγραφικῆς», πού ἀντιπροσωπεύθηκε ἀπό τήν ὀπτική-κινητική τέχνη, κάλυψε ἐλάχιστο χώρο στην ντόπια παραγωγή, ἐνῶ ἡ ἐννοιολογική τέχνη, καί τὰ χάππενινγκ γενικά, ἀκόμη μικρότερο, στηριγμένα ὡς ἐπί τό πλεῖστον σέ ἐρεθίσματα πού ἔχουν τήν καταγωγή τους ἔξω ἀπό τόν ἑλληνικό χώρο. Ἡ διαμάχη γύρω ἀπ' τήν «ἑλληνικότητα» τῆς τέχνης πῆρε διαστάσεις ἀσυνήθιστες, χωρίς νά εἶναι ἀσχετη με ὄλ' αὐτά ἡ πρόθεση τῶν καλλιτεχνῶν, σέ παγκόσμια κλίμακα, νά ἐπανεύρουν τὰ σημεῖα ἀναφορᾶς τους, κι ἂν δέν εἶναι ἐνοχλητική ἡ λέξη, τήν ἐθνική τους ταυτότητα.

Δημήτρης Μυταράς

Δημήτρη Μυταρά, Κορμός, ακρυλικό, 180 X 140 εκ. (1974) («ΖΥΓΟΣ» 10-11, 1974).

Το κείμενο αναδημοσιεύεται από το περιοδικό «ΖΥΓΟΣ» (άρθρο του Δ. Μυταρά: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΛΥΜΕΡΗ), Μάιος – Ιούνιος 1979, τεύχος 35, σελ. 52